

обов'язковість проведення зборів, також існує певний перелік питань, які можуть прийматися лише зборами.

У товаристві з обмеженою відповідальністю створюється виконавчий орган: колегіальний (дирекція) або одноособовий (директор). Дирекцію очолює генеральний директор. Генеральний директор (директор) не може бути одночасно головою загальних зборів учасників товариства. Тобто, для того, щоб дотримуватися законодавства треба або бути не єдиним засновником, або наймати осіб, які, не будучи засновниками, виконуватимуть функції голови загальних зборів.

Цікавими є положення про контроль. Контроль за діяльністю дирекції (директора) товариства з обмеженою відповідальністю здійснюється ревізійною комісією, що утворюється загальними зборами учасників товариства з їх числа, в кількості, передбаченій установчими документами, але не менше 3 осіб. Члени дирекції (директор) не можуть бути членами ревізійної комісії. Дане положення свідчить, що загальні збори мають містити мінімум 4 особи.

Вище наведені положення стосуються лише товариств з обмеженою та додатковою відповідальністю, адже щодо акціонерних товариств був прийнятий окремий Закон України «Про акціонерні товариства». Питання щодо одноосібного засновника товариства врегульований більше, але не повністю. Так, у ч.6 ст. 9 та ч.4 ст. 10 того ж закону зазначено, що у разі заснування акціонерного товариства однією особою рішення, які повинні прийматися зборами засновників, приймаються цією особою одноосібно і оформляються рішенням про намір заснувати товариство. Якщо єдиним засновником товариства є фізична особа, її підпис на рішення про намір заснувати товариство підлягає нотаріальному засвідченню.

Але ті ж питання, щодо загальних зборів не є врегульованими: ст.32 Закону загальні збори є вищим органом акціонерного товариства. Акціонерне товариство зобов'язане щороку скликати загальні збори (річні загальні збори). Та положення ст. 33 вказує на обов'язок прийняття деяких рішень виключно зборами.

Отже, підбиваючи підсумок, зазначаємо, що спірними і невирішеними є питання не лише про доцільність створення товариств однією особою, а й його правове регулювання. Адже, якщо законодавець дозволив створення таких товариств, то чи варто проводити загальні збори, ведення протоколів і т.д, якщо рішення все одно приймає одна особа? На нашу думку, варто удосконалити законодавство у цій сфері, шляхом зміни або спрощення процедур прийняття рішень товариствами з одним учасником.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про господарські товариства»
2. Закон України «Про акціонерні товариства»
3. Флейшиш Е. Буржуазное гражданское право на службе монополистического капитала. – М.: Юрид. Изд-во Министерства юстиции СССР, 1948, с.29; Мозолін В. Корпорации, монополии и право в США. – М.: Изд-во Московского университета, 1966, с.61;
4. Д. Нефедов. Субъекты коммерческого права. Отдельные виды. // Коммерческое право. Учебник. Под ред. В.Ф. Попондопуло и В.Ф. Яковлевой. – СПб.: Изд-во С. – Петербургского университета, 1998, с.118-119.
5. Мусин В. Одночленные корпорации в буржуазном праве//Известия высших учебных заведений. Правоведение. – 1981. - № 4, с. 43.

РОЛЬ ЛІКВІДАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ В ПРОЦЕСІ ЛІКВІДАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ ЗА ГОСПОДАРСЬКИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ

Гончар Віталій Михайлович, студент навчально-наукового інституту права і психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри господарського права і процесу навчально-наукового інституту права і психології Національної академії внутрішніх справ *Геліч Ю.О.*

Відповідно до ст. 104 ЦКУ та ст. 59 ГКУ встановлюється два способи припинення юридичних осіб: в порядку правонаступництва (реорганізація в декількох видах) та порядку ліквідації [1,2]. Ліквідація є остаточним припиненням існування юридичної особи.

Припинення юридичної особи шляхом ліквідації проходить у двох формах: добровільної та примусової ліквідації [4].

Проблема полягає у визначенні кола прав та обов'язків, оскарження рішення та визначення статусу ліквідаційної комісії.

Розглянемо саму процедуру ліквідації. Відповідно до українського законодавства процес ліквідації являє собою ряд послідовних дій: прийняття рішення про ліквідацію; призначення ліквідаційної комісії; встановлення порядку і строків проведення ліквідації, а також строку для заявлення претензій кредиторів, який не може бути меншим ніж дві місяці з моменту оголошення про ліквідацію; проведення власне ліквідаційної процедури; розподіл залишків майна серед засновників підприємства; закриття рахунків у банках та зняття з обліку в державних органах; скасування державної реєстрації підприємства органом державної реєстрації; виключення підприємства з Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України [6].

Окремо слід зупинитися на стадії створення органом, який прийняв рішення про ліквідацію юридичної особи, ліквідаційної комісії. Законодавчою новелою є обов'язок погоджувати з органом державної реєстрації призначення комісії з ліквідації юридичної особи (ліквідаційної комісії, ліквідатора тощо). Не дивлячись на те, що склад ліквідаційної комісії у разі добровільної ліквідації нормативними документами не регламентовано. Не менш важливим є те, що ліквідаційна комісія не має статусу юридичної особи, а підприємство, що ліквідується, в період її роботи статусу юридичної особи не втрачає. Отже, дієздатність юридичної особи здійснюється через ліквідаційну комісію. Дії комісії розглядаються як дії самої юридичної особи. Комісія здійснює дії, у тому числі виступає в суді від імені юридичної особи і набуває безпосередньо для неї права та обов'язки.

Оскільки українське законодавство не закріплює за ліквідаційною комісією статусу юридичної особи, оскаржити рішення ліквідаційної комісії формально неможливо. Відповідно до роз'яснення ВАСУ, якщо кредитор вважає, що ліквідаційна комісія необгрунтовано відхилила його вимогу до підприємства, що ліквідується, то він має право до моменту виключення останнього з державного реєстру звернутися до нього з позовом [5].

Власник підприємства зазвичай ухиляється від проведення дій, спрямованих на виконання ліквідаційних процедур. Якщо рішення про ліквідацію підприємства приймається в порядку провадження у справах про банкрутство, то ускладнень майже не виникає, оскільки процедура здійснюється в порядку, визначеному законодавством про банкрутство, та за участі суду. Однак поза межами конкурсного процесу ситуація залишається невизначеною. Чинне законодавство не надає органам державної виконавчої служби повноважень діяти в якості та від імені ліквідаційної комісії та не передбачає можливості проведення ліквідації підприємства будь-яким іншим органом, крім ліквідаційної комісії.

Відповідно до ч. 3 ст. 75 Закону України «Про виконавче провадження» від 21 квітня 1999 р. за неможливості виконати рішення без участі боржника виконавчий документ постановою державного виконавця, затвердженою начальником відповідного відділу державної виконавчої служби, повертається до суду чи іншого органу, що його видав [3]. Таким чином, отримання судового рішення про ліквідацію підприємства зовсім не означає реальної ліквідації такого підприємства.

На підставі викладеного, можна зробити висновок, що питання урегульованості статусу ліквідаційної комісії та появлі оскарження її рішень залишається не врегульованим. Тому необхідно нормативно розпізнати питання щодо здійснення ліквідаційної комісії своїх прав та обов'язків та визначити межі здійснення та їх оскарження.

Список використаних джерел:

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV; *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2003, N 18, N 19-20, N 21-22 *ст. 144*.
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV; *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2003, NN 40-44, ст. 356.
3. ЗУ «Про виконавче провадження» від 21.04.1999 № 606-XIV; *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 1999, N 24, ст. 207.
4. Корольова А. Про припинення діяльності / А. Корольова // *Адвокат бухгалтера*. – 2005. – травень. – № 10(88). – К. С. 25.
5. Роз'яснення Вишого арбітражного суду України «Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із створенням, реорганізацією та ліквідацією підприємств» від 12.09.1996, № 02-5/334.
6. http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Advokat/2012_1/Kravchen.pdf